

GUIA DOCENT D'ASSIGNATURA

Titulació: Grau en Ciències Religioses					
Nom assignatura: LITÚRGIA (Manresa)					
Curs	2020-2021			ECTS	4 ECTS
Període lectiu	De setembre a gener	H. de setmanals	de classe	1,30h	Àrea
Professor	Dr. Joan Torra i Bitlloch			Llengua	Català

Descripció/Justificació

El dia 4 de desembre de 1963, el concili Vaticà II va aprovar la Constitució *Sacrosanctum Concilium* on hi havia les línies mestres de la reforma general de la litúrgia romana per portar el poble de Déu a allò que és la seva font primària en la qual han de beure els fidels l'esperit veritablement cristià. La litúrgia és comunicació entre Déu i el seu poble, i entre els mateixos fidels que participen en l'acció ritual. Cal ajudar a comprendre bé els ritus i les oracions de les celebracions litúrgiques: l'Eucaristia i els altres sacraments. Contribuir a aquest repte apassionant és la finalitat del curs. Es tracta d'introduir en el coneixement de la ciència litúrgica, tant en la seva dimensió teològica fonamental, com en les seves principals expressions celebratives (sacraments i litúrgia de les hores).

Requisits i orientacions prèvies

Cal haver cursat la Teologia fonamental i la Metodologia teològica.
Es recomana cursar simultàniament les assignatures de Litúrgia i Sacraments.

Objectius Específics

Des de la Constitució sobre la Sagrada Litúrgia del Concili Vaticà II és comú afirmar que la litúrgia és el cim vers el qual tendeix l'acció de l'Església i la font d'on brolla la seva força. Cal, doncs, fer un estudi aprofundit de la litúrgia perquè així es veurà l'Església en oració. Es fa en dues parts.

La primera, la litúrgia fonamental, analitza les dimensions bàsiques del misteri del culte cristià. La segona presenta la riquesa del conjunt de la litúrgia cristiana: els sacraments, els sacramentals, els temps litúrgics, la litúrgia de les hores... Tenint present que molts aspectes en relació als sacraments hauran estat estudiats en la corresponent assignatura teològica, es procura evitar repeticions i posar una atenció especial en altres temes no tan estudiats.

Competències

Competències transversals (genèriques)

1. Coneixement del "fet religiós" i el "fet cristià" com a possibilitat d'opció de vida en els diversos nivells i àmbits de l'existència. Espiritualitat que se'n desprèn.
2. Capacitat per relacionar i transferir els coneixements teòrics a situacions pràctiques.
3. Fonamentació de la pròpia experiència de fe i la seva incidència en la realitat.
4. Assumir valors, actituds i sensibilitats d'acord amb el missatge cristià.
5. Sensibilitat envers la diversitat d'opinions, pràctiques i estils de vida.

Competències específiques

1. Coneixement crític, rigorós, actualitzat i contextualitzat de les categories teològiques

- fonamentals del missatge cristià.
2. Capacitat de posar en diàleg, qüestionar i il·luminar la pròpia experiència de fe amb el contingut fonamental de la teologia cristiana.

Continguts

I. LITÚRGIA FONAMENTAL

1. La litúrgia en la vida de l'Església.
 - 1.1. Una reflexió prèvia: els conceptes litúrgia, pastoral i vida cristiana.
 - 1.2. Missió de Jesús; missió de l'Església.
 - 1.3. La litúrgia celebra el Misteri Pasqual de Jesucrist.
2. Les realitats fonamentals de la litúrgia.
 - 2.1. L'assemblea.
 - 2.2. La pregària.
 - 2.3. Els signes en la celebració.
 - 2.4. On s'ha de celebrar? Els llocs de la celebració.
 - 2.5. Els objectes de la celebració.
3. Breu història de la litúrgia.
 - 3.1. El concepte "litúrgia" en la història.
 - 3.2. El moviment litúrgic anterior al Vaticà II.
 - 3.3. El Concili Vaticà II.
 - 3.4. Presentació i estudi de la *Sacrosanctum Concilium*.

II. LITÚRGIA ESPECIAL

1. La celebració dels sacraments.
2. Els sacraments.
3. La santificació del temps: l'any litúrgic.
4. La Litúrgia de les Hores.

Metodologia d'ensenyament-aprenentatge

Cada sessió setmanal s'iniciarà amb una introducció del professor (uns 30-35 minuts), la intervenció complementària d'un alumne (uns 20-25 minuts), al qual prèviament s'hauran indicat els punts a desenrotllar, i la resta de la sessió es dedicarà al diàleg entre tots els assistents, i l'aclariment de punts en litigi. El temps restant de cada sessió els alumnes l'aprofitaran per contactar amb el professor i precisar, tant la intervenció pública, com el treball personal d'anàlisi dels textos d'un autor patristic, escollit amb l'aprovació del professor, i que hauran de presentar abans d'acabar el semestre.

La distribució dels crèdits quedaria de la següent manera:

Classes magistrals (25%)

Treball dirigit de l'alumne a l'aula (15%)

Estudi personal 30%

Treball autònom fora de l'aula (30%). Preparació d'exercicis, exposicions, etc.

Avaluació

Críteris d'avaluació

L'avaluació del curs acadèmic es farà computant els següents punts: qualitat de les intervencions en el debat (20%), vigor i precisió de l'exposició pública (30%), valor i coherència del treball de personal en l'anàlisi de textos (50%).

Bibliografia bàsica

- ALDAZABAL, J., *Vocabulario básico de liturgia* (Biblioteca Litúrgica 3), Barcelona: Centre de Pastoral Litúrgica 1994.
- AUGÉ, M., *Liturgia. Historia. Celebración, Teología. Espiritualidad* (Biblioteca Litúrgica 4), Barcelona: Centre de Pastoral Litúrgica 1995.
- AA.VV, *Què és l'any litúrgic* (Dossiers CPL 143) (Litúrgia Bàsica 1), Barcelona: Centre de Pastoral Litúrgica 2017.
- AA.VV, *Sagraments per a la vida* (Dossiers CPL 145) (Litúrgia Bàsica 2), Barcelona: Centre de Pastoral Litúrgica 2018.
- AA.VV, *Comprendre la missa* (Dossiers CPL 146) (Litúrgia Bàsica 3), Barcelona: Centre de Pastoral Litúrgica 2018.
- AA.VV, *Ministeris* (Dossiers CPL 147) (Litúrgia Bàsica 4), Barcelona: Centre de Pastoral Litúrgica 2018.
- AA.VV, *Litúrgia, pregària, espai i vida* (Dossiers CPL 148) (Litúrgia Bàsica 5), Barcelona: Centre de Pastoral Litúrgica 2018.
- BERNAL, J. M., *Celebrar un reto apasionante. Bases para una comprensión de la liturgia*, Salamanca-Madrid: San Esteban. Edibesa 2000.
- BIANCHI, E. – BOSELLI, G., *L'Evangelí celebrat* (Dossiers CPL 151), Barcelona: Centre de Pastoral Litúrgica 2018.
- BOROBIO, D. [ed.], *La celebración de la Iglesia. I. Liturgia y sacramentología fundamental* (Lux Mundi 57), Salamanca: Ediciones Sígueme ⁴1995. *II. Sacramentos* (Lux Mundi 58), Salamanca: Ediciones Sígueme ⁴1999. *III. Ritmos y tiempos de celebración* (Lux Mundi 59), Salamanca: Ediciones Sígueme ³2000.
- CORBON, J., *Litúrgia fonamental. Misteri - celebració - vida*, Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat 2000.
- FERREIRA DA COSTA, B., *Espacio celebrativo* (Dossiers CPL 150), Barcelona: Centre de Pastoral Litúrgica 2018.
- FONTBONA J. –TORRA, J. (ed.), *Les introduccions dels rituals* (Dossiers CPL 141), Barcelona: Centre de Pastoral Litúrgica 2016.
- GOÑI, J. A., *Els ministres extraordinaris de la comunió* (Dossiers CPL 142), Barcelona: Centre de Pastoral Litúrgica 2017.
- KASPER, W., *La liturgia de la Iglesia* (Presencia Teológica 228), Santander: Sal Terrae 2015.
- LLOPIS, J., *La litúrgia a través dels segles*, Barcelona: Centre de Pastoral Litúrgica 1993.
- LÓPEZ MARTÍN, J., *La liturgia de la Iglesia* («Sapientia Fidei» 20), Madrid: BAC ²2009.
- , *La Liturgia de las Horas: la oración del pueblo cristiano* (Dossiers CPL 144), Barcelona: Centre de Pastoral Litúrgica 2018.
- MARTIMORT, A. G., [dir], *La Iglesia en oración. Introducción a la liturgia*, Barcelona: Herder ⁴1992.
- «Ordenament General de la Litúrgia de les Hores», *Litúrgia de les Hores*, vol. I, Barcelona: Centre de Pastoral Litúrgica 2016, pp. XXIV-XCVIII.
- SARTORE, D.; TRIACA, A. M.; CANALS, J. M. [dirs], *Nuevo diccionario de liturgia*, Madrid: Paulinas 1987.